

57^e Jaargang

Donderdag 7 april 2022

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

MEDITATIE

Na dezen

“Gij zult het na dezen verstaan”, Joh. 13:7b

De discipelen van de Heere Jezus hebben heel wat meegemaakt, gehoord en gezien, wat zij ten diepste niet begrepen hebben. Als het ging om het werk en de Persoon van hun Meester waren er voor hen vele raadselen. Zo was het toen en zo is het nu ook. Een discipel is een leerling: hij moet net als een kind alles leren. En Wie is de Leermeester? Dat is de Heilige Geest. Luister maar wat de Heere Jezus zegt: “Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welke de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren en zal u indachtig maken, alles, wat Ik u gezegd heb”, Joh. 14:26.

Door Woord en Geest wordt een mensenkind wederom geboren. Maar daarna wordt hij door Woord en Geest verder geleid. Hij wordt een leerling op de school van de Heilige Geest en gaat kennis krijgen van God en goddelijke zaken. De Heere gaat hem onderwijzen in dingen, waarin hij nooit uitgeleerd zal raken. Ook moet er zo veel afgeleerd worden ook! De werking van die Geest is diep verzondigd. Naar recht kan de Heere een mens in zijn zelfgekozen duisternis en eigenwijsheid laten! De werking van Gods Geest is verworven door Christus! Daarom wordt de Heilige Geest de Geest van Christus genoemd. Ook omdat het ten diepste Christus is, Die de wijsheid en de volmacht heeft om zondaars te onderwijzen in de weg der zaligheid. Maar ook wordt Hij de Geest van Christus genoemd, omdat Zijn voornaamste werk is om Christus in het leven van zondaren te verheerlijken. Dat doet Hij in de weg van ontdekking aan zonde en schuld.

Uitwendige kennis is van groot belang. Maar niet genoeg. Ook de schriftgeleerden konden immers in hun geweten overtuigd zijn van zonde, maar het bracht hen niet in het stof der ootmoed. Zo zouden ze ook de Heere Jezus niet waarlijk leren kennen. Door de Heilige Geest wordt de kennis van de Heere, van mijn eigen hart en van de Zaligmaker *doorleefde* kennis, bevindelijke kennis.

Zie maar hoe nodig het was in het leven van Christus' discipelen dat het Pinksteren werd! Hoe onkundig waren zij met betrekking tot de noodzaak van Christus' lijden en sterven. Ze waren groot gebracht bij de noodzaak van het offer, dat heen wees naar Hem Die komen zou. Maar toen Hij ging spreken over Zijn lijdensgang, gingen zij protesteren. Daar wilden zij niet van horen en kwam er zelfs ergernis in het hart! De Heilige Geest moest komen om hen te overtuigen van de noodzaak van Christus' werk als

Borg. En nog eens, zoals het toen was, is het nu ook. Bidden we daarom toch altijd, als we naar Gods huis gaan om Zijn Woord te horen, om de hulp en leiding van de Heilige Geest. Die is zowel op als onder de kansel zo nodig!

En wat stonden de discipelen nog hoog met zichzelf! Ze streden om de vraag wie van hen de voornaamste was! Petrus meende zelfs bereid te zijn met Jezus in de gevangenis en in de dood te gaan! De Heilige Geest moest komen om hen in te leiden in hun diepe val en verlorenheid. Ze moesten leren wie zij in zichzelf waren en wie ze van nature blijven zouden! Zo zou er plaats komen voor Gods genade om Christus' wille! Zij verstonden niet wat Jezus deed toen Hij hun voeten waste! Zij hadden er geen oog voor dat zij een dienende Zaligmaker nodig hadden, juist vanwege hun natuurlijke onwil en onmacht. Toen Jezus hen de voeten waste zei Hij: U begrijpt niet wat Ik doe, maar gij zult het later zeker verstaan! Met dat 'later' doelde Hij op het wonderwerk van de Geest.

Hebt u Hem al nodig gekregen? Hebt u ingezien dat Zijn werk nodig is? Hebt u ingezien dat reeds bij uw doop werd gewezen op de noodzakelijkheid van Zijn werk? Hij is gewillig en bekwaam om ons het leven te schenken, te leiden en te leren en ook af te leren! Eenmaal woning gemaakt in het zondaarshart, blijft Hij daar eeuwig.

Gods kind kan Hem helaas bedroeven. Maar Hij wijkt niet! Hij werkt er op aan dat ik bedroefd word en met smeking en geweene wederkeer tot God.

Als het gaat om de kennis die Hij verleent gaat het vooral om de kennis van Christus. Het betekent niet dat Hij in mijn leven alle vragen en raadselen oplost. Wel schenkt Hij bij tijden en ogenblikken rust en overgave, dingen die we niet van onszelf hebben. Maar toch komt er ook een tijd dat alle vragen worden opgelost en Hij mij de voorkant van Gods borduurwerk laat zien. Dat zal gebeuren aan de overzijde van de doodsjordaan. Dan mag ik verstaan. Dan zal ik aanbidden. Dan zingen zij, in God verblijd, aan Hem gewijd, van 's Heeren wegen!

Ds. K. Hoefnagel

Elia de Tisbiet

*1 Koningen 17:1
En Elía, de Tisbiet,
van de inwoners
van Gilead*

Wij willen met elkaar gaan lezen in de geschiedenissen van de profeet Elia. En dat doen wij dan tegen de achtergrond van de tijd waarin deze profeet leefde. Er staat immers altijd een datum boven de Bijbelse geschiedenissen. En dan kost het niet eens zoveel moeite om te constateren, dat de tijd van Elia wel lijkt op onze tijd. Nee, ik zet geen 'is-gelijk' teken tussen zijn tijd en onze tijd. Er zijn natuurlijk allerlei verschillen aan te wijzen. Maar er zijn ook heel veel overeenkomsten. En mede daardoor is het heel nuttig om met elkaar na te denken over de profeet Elia en zijn boodschap.

De profeet Elia werd tot Israël gezonden, in het tienstammenrijk. Jerobeam had 60 jaar eerder daar twee heiligdommen laten bouwen. Één in Dan, in het Noorden van Israël en één in Bethel, in het Zuiden. Jerobeam wilde de Heere dienen. Maar op een eigenwillige manier. En in zijn spoor deden zijn opvolgers dat ook en het werd steeds erger. Zo lezen we van Omri dat hij wandelde in alle wegen van Jerobeam en hij deed erger dan allen die voor hem geweest waren. Maar het kon kennelijk nog erger, want toen kwam zijn zoon Achab. En van hem lezen we dat hij deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, meer dan allen, die vóór hem geweest waren. Hij haalde de Baäls en Astartes Israël binnen. De goden van porno en hebzucht. En de HEERE moest eruit. Zo staan de zaken er voor in de tijd van Elia. In hoofdstuk 19 vat de profeet dat samen en hij zegt: 10 ...ze hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood...

Het verbond wat bij de Sinai was opgericht was verbroken. De heilige plaatsen waar de Naam des HEEREN werd aangeroepen zijn neergehaald. En als er dan nog een profeet des Heeren was overgebleven die zijn stem liet horen, dan werd die gedood. Want Israël wilde niet meer herinnerd worden aan de God van hun voorgeslacht.

Zien wij overeenkomsten met onze tijd? Wie is er God in Nederland? Wie is er God in Europa? Nee, Baäl en Astarte zijn er niet meer. Althans zo worden ze niet meer genoemd. We zien ze ook niet meer



in de vorm van een beeld en we offeren ook niet meer op een altaar. Maar deze afgoden worden nog wel degelijk gediend, al is het op een andere manier. Wat staan er nog veel denkbeeldige altaren. En wat worden daar veel offers op gebracht. Het altaar van geld en bezit. Het altaar van genot, erotiek en sportverdwazing.

En hoe dat is gegaan in Israël, dat dienen van de afgoden? Heel geleidelijk. Het volk ging niet in één keer met een scherpe bocht naar links. Niet van de ene dag op de andere dag van de dienst des Heeren over naar de Baäldienst. Hoe lang duurde dat, voordat ze echt helemaal de bocht om waren? 60 jaar, van Jerobeam tot Achab gerekend.

En het eerste wat we hier leren, is dat we beducht moeten zijn voor de eerste stap op de weg van de zonde. Niet voor de 20ste of de 1000ste stap, maar de 1e stap. Daar zullen we bang van moeten zijn.

Neem bijvoorbeeld een echtscheiding vanwege overspel. Die echtscheiding begon niet pas in de rechtbank, toen de rechter de scheiding uitsprak. Dat was slechts de voltooiing van een proces wat ergens in de gedachten van die man of die vrouw begon. Toen de ogen al te nadrukkelijk op die ander gericht bleven. Of toen die websites werden bezocht.

En dat is maar één voorbeeld van zoveel zonden in ons leven. Die eerste gedachte, die eerste begeerte, die eerste verleiding. Daar gaat de wissel om. En we beleven een tijd met elkaar waarin er ontzettend geappelleerd wordt aan onze ogen en onze begeerten. De televisie, het internet, de speelfilms, alles is er op gericht om ons te verleiden. De begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens.

In de dagen van Achab was alles rijp voor het oordeel. Jakobus zegt: en de zonde voleindigd zijnde, baart de dood. De Heere had naar recht vuur en zwavel op Israël kunnen laten vallen, net als op Sodom en Gomorra. En kwam dat toen, dat vreselijke eindoordeel?

Wat lezen we in onze tekst? En Elia...

*Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl*

Wolven in de kerk!

Wolven op de Veluwe! Dat klinkt als de titel van een spannend jeugdboek. Maar je zult vandaag de dag maar in de omgeving van Nunspeet wonen en overdag daadwerkelijk een wolf langs het fietspad zien rennen waarover je kinderen elke dag naar school rijden. Dan is het geen wonder dat bezorgde Veluwenaren zich afvragen of het wolvenbeleid in Nederland nog wel deugt. *Wolven op de Veluwe*: het is maar niet een titel van een mogelijk jeugdboek, het is de werkelijkheid!

Wolven in de kerk! Dat klinkt niet minder heftig. En dat is het ook zeker niet. Integendeel. Wolven in de kerk hebben het immers gemunt op het zielenheil van de schapen. En wie zullen ze het eerst grijpen: de jonge lammetjes of de vermoeide schapen?

Wolven in de kerk! Het is zelfs al echt de titel van een boek. Een boek dat in januari van dit jaar is uitgegeven. De auteurs ervan zijn twee predikanten: ds. N. Catsburg en ds. A.J. Visser. In hun boek gaat het over christelijk leiderschap in de kerk en de vele conflicten, al dan niet veroorzaakt door machtsmisbruik. Volgens de auteurs verkeert het geestelijk leiderschap vandaag de dag in een crisis, waardoor voorgangers vaak als schietschijf fungeren voor mondiale gemeenteleden. Niet de voorgangers, maar de gemeenteleden zijn dus de wolven! De genoemde voorbeelden liegen er trouwens ook niet om: de predikant moet beter presteren, liefdevoller zijn, vriendelijker zijn, beter preken en (nog) wat meer mensen bezoeken. Het resultaat? Burn-outs, diepe frustraties en onwerkbare situaties. Over een crisis gesproken!

Wie zijn de wolven?

Wolven in de kerk! Het boek van de beide predikanten zal ongetwijfeld in een behoefte voorzien

en de genoemde voorbeelden zijn helaas niet uit de lucht gegrepen. Maar is daarmee alles gezegd? Of anders gezegd: wie zijn er nu eigenlijk de wolven in Bijbels licht? Op een paar plekken in het Nieuwe Testament ontmoeten we de wolven. Het is niemand minder dan de Heere Jezus Zelf, Die in Mattheüs 7 als eerste waarschuwt voor valse profeten. Wie dat zijn? *"Dewelke in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven."* Wat aangrijpend! Deze wolven doen zich helemaal niet voor als wolven, maar lijken net schapen. Deze valse profeten komen dus in een uiterlijk schone schijn. Gehuld in een modieus pak en met een vlotte babbel, of juist gekleed in stemmig driedelig zwart en met een ernstig gezicht... Maar het zijn grijpende wolven: verleiders en zielenmoordenaars! Wie zou niet vrezen? Wie zou als dienaar van het Woord niet met de bedroefde discipelen in de laatste nacht voordat Jezus werd verraden het uitroepen: *"Ben ik het, Heere?"*

Wolven in de kerk! Het is niet veel later nadat de Heere Jezus in Zijn afsluiting van de Bergrede voor de grijpende wolven heeft gewaarschuwd, dat Hij Zijn discipelen uitzendt als schapen (Mattheüs 10) of als lammeren (Lukas 10) in het midden van de wolven. Hier zijn dus de verkondigers van het Evangelie de schapen en de hoorders de wolven! De weerloosheid van de schapen ten opzichte van de gevaarlijke wolven was in Israël een bekend beeld (Jesaja 11 en 65). Tegen deze achtergrond kunnen we ook Christus' waarschuwing goed plaatsen dat een echte herder van de huurling is te onderscheiden, doordat laatstgenoemde op de vlucht slaat wanneer er een wolf komt (Johannes 10). Zo'n huurling zorgt meer voor zichzelf dan voor de schapen.



Waar zijn de wolven?

Wolven in de kerk! Het is de apostel Paulus die in Handelingen 20 het beeld van de wolven weer oppakt. Als hij afscheid neemt van de ouderlingen in Efeze waarschuwt hij hen ervoor dat hij weet dat na zijn vertrek zware -of wrede en grimmige- wolven tot hen zullen inkomen, die de kudde niet sparen. Wie zijn deze wolven? Opnieuw dus verkondigers. Dat zijn wolven die van buitenaf komen: dwaalleraars die de gemeente binnensluipen en zodoende veel schade aanrichten. Maar ook van binnenuit dreigen de gevaren. Uit de kring van de ouderlingen zullen er afwijken van de leer en proberen zo veel mogelijk gemeenteleden voor zich te winnen.

Wolven in de kerk! Verkondigers van een vreemde leer. Paulus zag ze al komen. Dat was zijn grote zorg, waarvoor hij ook Timotheüs en Titus heeft gewaarschuwd. Keer op keer wijst hij zijn broeders om te volharden in de gezonde leer, een leer die naar de godzaligheid is. Dat is dus tegenovergesteld aan een leer die alles van vraagtekens voorziet en met een eigenmachtige uitleg van het Evangelie knaagt aan een verhaal van de dingen, die onder ons volkomen zekerheid hebben en waarin de drie stukken, de twee wegen en de ene Naam doorklinken.

Er zijn mensen die altijd leeuwen en beren op de weg zien. Maar een gewaarschuwd mens telt voor twee. En dat geldt dan toch zeker de synodeleden die binnenkort weer in de kerk in Nunspeet op de Veluwe vergaderen. Kijk uit voor de wolven!

Ds. W.L. van der Staaij

Theodorus Avinck-24

God is het hoogste goed voor degenen die Hem liefhebben.

‘Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.’

Psalm 73:25

Betekenis

Asaf erkent de Heere als het hoogste en enige Goed. Het eerste ‘nevens U’ hebben onze Statenvertalers ingevoegd vanuit het tweede deel van onze tekst. Letterlijk staat er in de tekst: ‘Wie mij in de hemel.’ Asaf zegt: “Ik heb U in de hemel als mijn Verbondsgod, Die ik in Christus als mijn God heb mogen omhelzen.” God heeft hem gedragen vanaf zijn geboorte tot op heden. Asaf heeft God als het enige Voorwerp van zijn geloof en als zijn Beschermers, Toevlucht en Rotssteen, bij Wie hij veilig is met al zijn zorgen. Naast de Heere heeft hij niemand en niets anders. De hemel trekt Asaf aan omdat God er is. Gods kinderen die al zalig zijn geworden en de engelen staan ver beneden de Heere. Asaf belijdt ook: ‘Nevens u lust mij ook niets op de aarde.’ Asaf stelt de Heere boven alles, de Heere is het zalige Voorwerp van al zijn verlangens. De Heere is ook het Voorwerp van al zijn blijdschap. De Heere te mogen dienen is zijn grootste zaligheid. De Heere is zijn hoogste Goed en zijn enige Troost.

Wereldse genoegens

Asaf kan het ware geluk niet meer in wereldse genoegens vinden. Als eerste noemt Avinck eer en aanzien. In Job 28 en 29 beklaagt Job zich over het gemis hiervan. Job werd gehoord, veracht en gelasterd. Het was voor Asaf een voorrecht aan Davids hof te zijn en opperzangmeester te zijn, maar vergeleken met de Heere, verloor het al zijn glans. Eer en aanzien zijn onzeker en van korte duur. Het was voor Asaf het belangrijkste dienaar van God te zijn. Goede vrienden zijn ook belangrijk. Asaf zal de omgang met zijn godvrezende vrienden op prijs hebben gesteld. Maar de Heere was voor hem een Vriend Die altijd liefheeft, een Vriend Die hem nooit zou verlaten, ook al zouden alle vrienden hem verlaten. Ook bezittingen en rijkdom zijn belangrijk. Maar geld en goed kunnen het minste verdriet niet wegnemen. God is de enige vreugde voor Asaf. Nog minder verlangde Asaf naar heerlijk voedsel. Hij maakte de buik niet tot zijn god. Het was voor Asaf het heerlijkste voedsel de wil van de hemelse Vader te doen. Gezondheid en welstand van het lichaam zijn ook een zegen. Alles wat de zintuigen kan strelen is niet in staat de zielsbegeerten van Asaf te vervullen. De Heere is zijn allerhoogste Goed.

Onbekeerden

In zijn toepassing spreekt Avinck eerst de onbekeerden aan. “Hoe ongelukkig bent u als u allerlei nietige, vergankelijke dingen tot uw schat hebt, ook al schijnen ze mooi. Ze kunnen plotseling weggenomen worden en in tijd van nood en dood geven ze geen enkele troost. Denk hieraan met schaamte, en maak u bezorgd over uw staat voor God. Wat is uw ver-

wachting? Leer toch vragen en zoeken naar een beter goed.”

Zoekers

Vervolgens spreekt Avinck hoorders aan die hebben leren inzien dat alles van het hier en nu ontoereikend is. Zij kunnen geen rust en blijdschap vinden in de dingen buiten God. “Wend u tot God Die in alle nood kan voorzien en Die – naar Zijn eigen Woord – zondaren liefheeft. Hij roept u toe: ‘O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet (...) en uw ziel zal leven (Jes. 55:1-3). Zoek nergens rust buiten Hem; dan zal Hij al de schatkamers van uw ziel vervullen.”

Gods kinderen

U mag met min of meer vrijmoedigheid het getuigenis van Asaf nazeggen. Avinck geeft het voorbeeld van een weegschaal. “Alles wat in de hemel of op de aarde is in de ene schaal, en een Drie- enig zalig God met al Zijn goedheid in de andere schaal. Waar zal de balans van uw liefde en verlangens naar overslaan?” U zult het Asaf nazeggen: ‘Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.’ Ezau kon zeggen: ‘Ik heb veel.’ Maar Jakob kon zeggen: ‘Ik heb alles.’

Onderwijs

Wie met Asaf mag instemmen dient in tijde van voorspoed meer in de Schepper en Gever te eindigen. Zij behoren minder gehecht te zijn aan het stoffelijke. Uit onze houding en daden moet blijken dat naast God niets op de aarde kan bekoren. Bij tegenspoed moet het te merken zijn dat alles in de wereld ons echte bezit niet is. Als u bestolen wordt, dan hebt u uw eigenlijke bezit niet verloren. Het hart behoort altijd van de aarde losgemaakt te zijn. Aan God hebben Gods kinderen meer dan genoeg. Gods kinderen moeten ook standvastiger blijven in hun keus voor de Heere. “Dan getuigt u met Hem alleen voldaan en tevreden te zijn, in welke omstandigheid u ook terecht komt.” Wegen van beproeving hadden een gezegende uitwerking bij Asaf. De weg van Gods voorzienigheid kan donker zijn. We kunnen last hebben van de satan of ons vleselijke verstand. Beproeving geeft nauwere banden aan de Heere. Als onze schat in de hemel is, dan reizen we daarheen.

Ds. A. van Heteren



Lezen in de brief aan de Hebreeën (27)



Het is het meest bekende hoofdstuk van de Hebreeënbrief: het elfde. Velen zullen het eerste vers kunnen opzeggen: “Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet.” Het klinkt als een soort definitie, een omschrijving van wat ‘geloof’ is. Over het geloof ging het ook al in het voorafgaande hoofdstuk. In vers 22 riep de apostel de Hebreeën op om toe te gaan tot de Heere: “Zo laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs!” En aan het slot van hoofdstuk 10 verklaart hij dat hijzelf en ook zijn lezers behoren tot hen “die geloven tot behoudenis der ziel” [10: 39]. Deze en andere woorden wijzen erop dat dit geloof van uitermate groot belang is. Dat geloof is het instrument door middel waarvan een mens zijn ziel behoudt. Het middel tot de zaligheid. Dat is niet gering! Het is dan ook niet zonder reden dat de schrijver van deze brief nu uitvoerig gaat schrijven over dat geloof. Wel veertig verzen lang. Met tal van voorbeelden uit het Oude Testament. Hij wijst op een groot aantal bijbelheiligen die in hun leven getoond hebben wat dit geloof betekent.

Maar eerst dus de definitie uit vers 1. Ze bestaat uit twee delen, die min of meer hetzelfde zeggen. Die min-of-meer herhaling is bedoeld om extra nadruk te leggen op het belang ervan. We moeten erkennen: het is niet zo’n makkelijke omschrijving. In de verklaring van Calvijn die ik bezit, wordt het (in vertaling) als volgt gezegd: “Het geloof is een verzekerdheid der dingen die men hoopt, en een bewijs der dingen die men niet ziet.” Laat ik aan de hand van Calvijns verklaring enkele dingen schrijven tot uitleg. Het gaat om “de dingen die men hoopt.” Nu weten we dat de dingen die je hoopt, zaken betreft die je niet in handen hebt. Ze zijn nog verborgen. Calvijn verwijst in dit verband naar wat Paulus in zijn brief aan de Romeinen schrijft. “Wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu die gezien wordt, is geen hoop. Want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? Maar indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid (volharding)” [Rom. 8: 24, 25]. Op deze wijze vermaant de apostel ons, dat men het geloof niet stelt in dingen die tegenwoordig zijn, maar van die dingen die we verwachten, de dingen die nog komen zullen. Aldus Calvijn.

Maar over welke dingen gaat dat dan?, zo zouden we kunnen vragen. Het zijn de zaken die in het vorige hoofdstuk al genoemd zijn. Daar schrijft de apostel over strijd en lijden die het deel waren van de Hebreeën, over smaadheid en verdrukkingen [10: 32, 33]. Dat is wat zichtbaar is. De apostel zelf kan er over mee praten: ook hij heeft banden en beroving van goederen ervaren. Maar nu het geloof! Dat weet van “een beter en blijvend goed in de hemelen” [10: 34]. Wat voor het natuurlijk oog niet zichtbaar is en wat met de handen niet tastbaar is, maar wat de Heere de Zijnen belooft – dat zijn de dingen die voorwerp van het geloof zijn. Ik citeer (op een beetje vrije ma-

nier) Calvijn nog eens. “De Geest van God ontdekt ons de verborgen dingen, van welke dingen onze zintuigen geen kennis hebben. Het eeuwige leven is ons beloofd, maar wij ervaren de dood. Ons is de gelukzalige opstanding beloofd, maar wij ervaren stof en as te zijn. Ons is de rechtvaardigheid verkondigd, maar intussen woont de zonde in ons. Ons wordt verkondigd dat we zeer gelukkig zijn, maar intussen zijn we bedekt met allerlei ellenden. God roept tot ons dat Hij ons zal bijstaan, maar het schijnt dat Zijn oren voor ons roepen verstopt zijn...”

Er is dus een grote tegenstrijdigheid tussen wat de Heere Zijn volk heeft beloofd, wat Hij hen in het vooruitzicht heeft gesteld door middel van Zijn grote en dierbare beloften enerzijds, en wat zij in dit leven ervaren. Zo was het ook bij de Hebreeën. Is dat niet een worsteling die we door heel de Bijbel heen tegenkomen? In het leven van Abraham, van David, van Asaf, van Job, van Paulus... Waar komt het dan op aan? Ik laat het Calvijn nog een keer zeggen. “Wat zou er geschieden, als niet ons hart zich te midden van deze duisternis zou verheffen boven al wat in deze wereld is, hebbende het Woord van God en de Geest van God tot leidlieden?” Wat alléén kan een mens uittillen boven de bange worsteling in het strijdperk van dit leven? Het is wat Hebreeën 11: 1 ons zegt: het geloof. Want waar het ware geloof beoefend wordt, als een gave van Gods genade, daar ziet het oog van de ziel hoger dan wat zichtbaar en tastbaar is. Het is waarvan David in Psalm 27 getuigt: “Zo ik niet had gelóofd, dat ik het goede des Heeren zou zien, in het land der levenden, ik ware vergaan.” Het is dan ook alleen vanwege dat geloof, dat hij zijn Psalm kan beginnen met de belijdenis: “De Heere is mijn Licht en mijn Heil, voor wie zou ik vrezen? De Heere is mijn levens Kracht, voor wie zal ik vervaard (bang) zijn?” En zo wordt dat eerste vers van Hebr. 11 bevestigd: het ware geloof levert de zekerheid van de dingen die ik hoop en verwacht; ze is het bewijs van de dingen die ik niet zie. De rechtvaardige zal uit dat geloof leven! [10: 38].

Ds. J.M.J. Kieviet

DE BELIJDENISSEN VAN AUGUSTINUS (11)

– AUGUSTINUS EN AMBROSIOUS

Kralingen

Eind maart werd op een van de Augustinusavonden in Rotterdam-Kralingen een gedeelte uit Augustinus' Belijdenissen behandeld. Onder het gehoor waren ook enkele betrokken en geïnteresseerde studenten, die bij de plenaire bespreking nadien vertelden dat het hen getroffen had dat het beslissende moment in Augustinus' bekering voorafgegaan wordt door een proces waarin de Heere als het ware op die bekering aan werkte.

In de gedachtenwisseling werden we het er wel over eens, dat zulke dingen vaak achteraf pas gezien worden. Zo was het bij Augustinus ook. Wat ook werd opgemerkt, is dat een gevaarlijke keerzijde van deze gedachte zou kunnen zijn, dat mensen op grond van tijdelijke uitreddingen of algemene overtuigingen gaan concluderen dat het eigenlijk al wel goed is, of in ieder geval goed komt. Dat is inderdaad een groot gevaar. Maar met dat alles bleef de constatering op zich wel staan: Augustinus heeft inderdaad 'bij terugleidend licht' veel oog gehad voor de wijze waarop de Heere als het ware op zijn bekering aanwerkte.

We zien die dingen ook in het zesde boek van Augustinus' Belijdenissen, dat deze keer onze aandacht vraagt. Augustinus is inmiddels losgekomen van de dwaling van het manicheïsme, waarin hij negen à tien jaar verstrikt zat. En onder invloed van de preken van Ambrosius houdt hij het christelijk geloof niet langer voor iets onzinigs.

Iedere zondag

De vorige keer zagen we al, dat Augustinus in eerste instantie niet zulke geestelijke motieven had om bij Ambrosius naar de kerk te gaan. Hij beluisterde diens preken in het begin vooral om Ambrosius' welsprekendheid te beoordelen. Maar samen met de zorgvuldig gekozen woorden en zinnen kwam ook de inhoud van Ambrosius' preken bij hem binnen. Bepaalde misverstanden bij de jonge Augustinus werden door die preken verhelderd en weggenomen.

Augustinus vertelt daar het volgende over: 'Op iedere dag des Heeren hoorde ik hem voor het volk het woord der waarheid recht snijden, en meer en meer werd in mij de overtuiging bevestigd, dat alle knopen van sluwe laster ... tegen de Goddelijke boeken, konden worden losgemaakt'.

Een concreet voorbeeld: In Genesis 1 lezen we dat de mens naar Gods beeld geschapen is. Augustinus had die uitdrukking altijd lichamelijk opgevat. En het had hem voor grote vragen geplaatst: Hoe kon het nu dat de oneindige God ogen, handen en voeten had? Onder de prediking van Ambrosius leert hij nu, dat deze dingen geestelijk moeten worden opgevat. Augustinus: 'Toen ik echter ook vernam dat de woorden dat de mens door U naar Uw beeld gemaakt is, door Uw geestelijke kinderen die Gij door genade hebt doen wedergeboren worden, niet zo verstaan werden, dat zij geloofden of dachten dat Gij ingesloten waart in de gedaante van een menselijk lichaam, kreeg ik een kleur van vreugde daarover'.

Hindernissen

Zijn er zo nog steeds niet allerlei hindernissen en obstakels in de gedachten van jonge en oudere hoorders, die onder Gods zegen door een Bijbels evenwichtige prediking kunnen worden weggenomen? Met zo'n Bijbels evenwichtige prediking bedoel ik nadrukkelijk niet een kleurloze prediking, waarin alles nog net aan gezegd wordt, maar niets kracht heeft. Maar wel denk ik aan een prediking waarin de dienaar van het Woord recht probeert te doen aan de volle breedte van de Schrift. Is het niet de verrassing van meerdere dienaren van het Woord, dat toen zij vervolgstoffen preekten en in gehoorzaamheid aan de tekst bepaalde onderwerpen behandelden, dat onderwijs onvermoed allerlei knopen bij luisteraars losmaakte?

En zeker, als in onze gedachten allerlei hindernissen en bezwaren worden weggenomen, is iemand daarmee nog niet bekeerd. Dat was bij Augustinus



op dit moment ook nog niet het geval. Maar het is Augustinus wel tot zegen geweest dat ook deze dingen gebeurden.

Leerzaam voor ons allen is het, dat Augustinus intussen de schuld van zijn vroegere onkunde en misverstanden bij zichzelf zoekt: 'Immers, daarin had ik onbezonnen en goddeloos gehandeld, dat ik wat ik door onderzoek had moeten leren, als aanklacht had uitgesproken'.

Gezag van de Schrift

Nog iets anders gebeurt er in deze periode van Augustinus' leven. De latere kerkvader gaat buigen voor het gezag van de Schrift. 'Ik bemerkte dat in de kerk bescheiden en allerm minst bedrieglijk bevolen werd om te geloven wat niet bewezen werd'. En vervolgens schrijft Augustinus: 'Gij raakte, Heere, allengs met zachte en barmhartige hand mijn hart aan, en bracht het tot rust, doordat ik overwoog hoeveel dingen ik geloofde die ik niet zag, en die ik niet had zien gebeuren'... 'En zo overtuigde Gij mij ervan, dat niet zij die Uw boeken geloofden, maar zij die hen niet geloofden, te laken zijn'.

Als Augustinus op al deze dingen terugblijkt, schrijft hij: 'Dit bedacht ik, en Gij waart mij nabij, ik zuchtte en Gij hoorde mij, ik dobberde rond en Gij bestuurdte mij, ik ging over de brede weg der wereld en Gij verliet mij niet'. In die paar zinnen hoort u eigenlijk drie dingen. Allereerst een schuldbelijdenis: Augustinus erkent eerlijk: 'Ik ging over de brede weg'. Tegelijk een erkenning van Gods bemoeienis met zijn leven, ook in deze periode: 'Gij verliet mij niet'. En ten derde een diepe onderliggende overtuiging dat het op dat moment niet goed was, maar goed moest komen tussen God en tussen hem.

Ds. A.J.T. Ruis

Ook Jozefs ouders?

Een vraag als die van vandaag heb ik al eens eerder beantwoord. Maar dat geeft niet, het zijn vaak vragen die elke keer weer terug keren, ook bij een opkomende generatie. De vraag luidt als volgt: Jozef vertelt in Genesis 37 zijn tweede droom aan zijn vader en zijn broers. Jakob bestraft Jozef en zegt: moeten wij, namelijk ik, je moeder en je broers soms naar je toe komen om ons voor jou ter aarde te buigen? Hoe kan Jakob toch ook Jozefs moeder noemen? Rachel was immers al overleden? Wat zou hij bedoeld hebben? Of moeten we het niet te letterlijk nemen?



Met hartelijke dank voor de vraag zal ik proberen er iets van te zeggen. Het is al weer een poosje geleden dat die vraag ook mij bezig hield. Bij het zoeken naar een antwoord ontdekte ik dat velen zich met die vraag bezig gehouden hebben, ook de grote Calvijn. Die zegt ervan: “Dat enkele uitleggers dit op Bilha laten slaan (Rachel’s dienstmaagd) is zonder grond. Ook zonder dergelijke uitvluchten is de zin eenvoudig. Want zon en maan duiden de beide hoofden van het gezin aan, en ziet Jozef dat hij zal worden aangebeden door het gehele huisgezin van zijn vader”. Met andere woorden: we moeten er niet te veel achter zoeken. Het ging om het gehele gezin.

Zou heel goed kunnen. Maar ik wil er toch wel iets meer van zeggen. We moeten er allereerst van uitgaan dat de beide dromen van Jozef geen bedrog of fantasie waren. Het waren duidelijke openbaringen van God. Zo ziet ook David het in Psalm 105 vers 19, als hij over de dromen spreekt als zijnde “Zijn Woord”. Daarom heeft vader Jakob de dromen dan ook bewaard in zijn hart. Hij wist niet wat de dromen precies betekenden, maar wel wist hij dat het van de Heere was. Daarom had hij zijn zonen ook moeten vermanen toen hij merkte hoeveel haat het opwekte bij zijn zonen. Haat jegens Gods openbaring! Toch is er in eerste instantie sprake van een zekere geïrriteerdheid, ook bij vader Jakob. Het was immers op dat moment een malle gedachte dat zij zich allen voor Jozef zouden neerbuigen? Het leek erop dat het allemaal voortkwam uit het dromerige brein van een trotse jongen. Jozef heeft zijn twee dromen niet uit trots verteld. We moeten van Jozef geen eigenwijze, trotse jongen maken, als de Schrift er geen aanleiding toe geeft immers? Hij was er wel ondersteboven van en vertelde de dromen daarom opgewonden aan zijn familie. Dus, uitgaande van de gedachte dat het een boodschap van de Heere Zelf was, moeten wij ons vervolgens afvragen wat die boodschap dan inhield. Wat wilde de Heere zowel aan Jozef en aan de anderen bekend maken? Ja, inderdaad: Jozefs verhoging. Over het hoe en wat sprak de Heere niet. Dat Jozef later een van de machtigste mannen van het grote Egyptische rijk zou worden had onmogelijk in het hoofd van iemand, ook van Jozef zelf niet, kunnen opkomen. Dat is later voor allen een hele grote verrassing geworden, iets ongelooflijks! Ook vader Jakob kon het aanvankelijk niet geloven, toen hij hoorde dat Jozef nog leefde en zelfs “regeerder in gans Egypteland” was, Gen. 45 vers 26. Uit de afloop van deze altijd weer zo aangrijpende geschiedenis kunnen wij opmaken wat de Heere met de twee dromen aan Jozef, toen die nog maar 17 was, heeft gepredikt. Het

is net als met de beloften van de Heere. Die worden pas echt duidelijk bij de vervulling. De boodschap van de Heere was dat Jozef verhoogd zou worden en dat de broeders zich voor hem zouden neder buigen. Welnu, dat is precies zo gegaan. Eerst bogen de broeders zonder te beseffen wie de Egyptische heerser was, Gen. 42 vers 6. Het waren er toen bovendien geen 11, maar 10, want Benjamin was thuis gebleven. Later zien we ze alle 11 Jozef te voet vallen, zie Gen. 43:26. En weer later knielen de broeders in het volle besef wie hij was, Gen. 50 vers 18. Dat is het dus wat de Heere had gezegd: de broeders zouden Jozef te voet vallen. Gods Woord komt altijd uit. Dat de broers zich voor Jozef zouden neder buigen is dus letterlijk gebeurd. Maar we lezen nergens dat zijn moeder Rachel zich voor Jozef boog. Zij was er immers niet meer? Jozef had zijn moeder al vroeg verloren. En van vader Jakob lezen we ook nergens dat hij zich voor Jozef boog. Dat had de Heere dus blijkbaar niet gezegd. Jakob vatte het bij het horen van de droom wel zo op, dat wel. Dat kwam natuurlijk omdat Jozef zei dat ook zon en maan zich voor Jozef neder bogen. Daaruit trok Jakob de conclusie dat het ging om Jozefs vader en moeder. Maar dat was een verkeerde conclusie. Als het om Jozefs 11 broers ging samen met zijn ouders, had de Heere dat ook in de eerste droom wel duidelijk gemaakt. Misschien wilde de Heere er mee zeggen dat niet alleen zijn broeders, maar ook vele anderen zich voor Jozef zouden buigen. En dat is wel uitgekomen, lees maar Gen. 41 vers 43: “En Farao deed Jozef rijden op de tweede wagen die hij had, en zij riepen voor zijn aangezicht: Knielt!

Dat zijn de gedachten die ik hier graag te berde breng. Maar misschien zijn er nog andere meningen, ik houd me aanbevolen. En, laat ik dit ook nog zeggen: wat zitten er vele rijke lessen in de geschiedenis van Jozef. Wijst het alles niet heen naar de verhoging van Sions Vorst, de Heere Jezus Christus? Dat bedenkend komt dan vanzelf de vraag naar voren: mochten wij al een knieval voor Hem maken? Wie Hem niet erkent, doet zichzelf een groot kwaad aan. Maar wat zingt Psalm 2? Dit:

*Welzalig zij die naar Zijn reine leer,
In Hem hun heil, hun hoogst geluk beschouwen.
Die Sions Vorst erkennen voor hun Heer’,
Welzalig zij die vast op Hem betrouwen!*

Ds. K. Hoefnagel

P.S. de volgende keer ga ik in op de raadsels!

AMBTSDRAGERSCONFERENTIE

Delen en/of helen – kiezen in de huidige kerkelijke situatie (4 slot)

Als door Loonstra e.a. op genoemde gronden ruimte gevraagd wordt voor de vrouw in het ambt en het accepteren van homoseksualiteit 'in liefde en trouw', kunnen we ons hart vasthouden voor wat er nog meer volgt. Als uiteindelijk de cultuur bepalend is, bevinden we ons op een glijbaan. Het bracht H.M. Kuitert tot de slotsom dat het geloof, inclusief het geloof in een god, verbeelding is.

Ik las ergens, dat je op deze manier in plaats van vrouwen de Bijbel het zwijgen oplegt en dat we moeten oppassen, dat we niet op een zogenaamde geestelijke manier in feite Gods gebod buiten werking stellen. Inderdaad, want waar kom je dan terecht? 'in een lege kerk waarin nog éven geprekeerd wordt: 'het verhaal blijft toch belangrijk, want de opstanding maakt ons opstandig en de opwekking maakt ons opgewekt', totdat de laatste zo wijs is om het licht uit te doen'.

Zijn er dan geen teksten die moeilijk te begrijpen zijn of die in tegenspraak lijken te zijn met andere Schriftgegevens? Zeker wel. Zorgvuldige exegese blijft nodig, waarbij Schrift met Schrift vergeleken moet worden, want de Bijbel zelf blijft de laatste en hoogste norm, ze legt zichzelf uit.

Augustinus zei: 'Zo'n respect heb ik voor de Bijbel, dat ik ervan overtuigd ben, dat geen enkele schrijver zich vergist heeft bij het schrijven. En als in de handschriften dingen staan die met de waarheid in strijd schijnen te zijn, dan ben ik van mening of dat er een fout in het handschrift insloep, of dat de vertaling minder juist is, of dat ik het niet begrijp'.

Dat is buigen onder het Woord! En wat blijft het gebed nodig om de Heilige Geest Die in alle waarheid leidt. Het is onjuist om te denken, dat beide standpunten naast elkaar moeten kunnen bestaan in onze kerken. Het kerkverband mag geen 'rekverband' worden. Daar zijn de standpunten fundamenteel te verschillend voor. Het een sluit Bijbels gezien het ander uit.

Al wordt ontkend, dat het Schriftgezag in het geding is, uit de praktische consequenties blijkt dat dit wel het geval is. Er is een tegenstelde visie op de historische feiten in de Bijbel, de man-vrouw verhouding, huwelijk, seksualiteit, homoseksualiteit. Dan kunnen we wel zeggen, dat we het gezag van Gods Woord erkennen, maar dan wordt toch een wezenlijk deel van de boodschap geamputeerd¹.

Nog maar kortgeleden was in het RD (22 okt. 2021) te lezen, dat de Reformed Church in Amerika (RCA)

besloot om vanwege het verschil in visie op homohuwelijk en lhbt classes van gelijkgezinden te vormen. Ze zouden elkaar wel blijven ontmoeten op een tweejaarlijkse generale synode, maar die synode zou geen uitspraken meer doen over homohuwelijk of lhbt. Het blijkt een illusie te zijn. Een groot deel van de kerken gaat er niet in mee en heeft zich afgescheiden. Elkaar vasthouden en loslaten lukte dus niet. Het leidde tot *delen*.

Onlangs verscheen er een interview met de aartsbisschop van de Anglicaanse kerk Welby, waarin hij zegt, dat het 'een roeping van God is om het in liefde oneens te zijn'. De enige grens voor hem is, als iemand niet gelooft, dat Jezus God is, of sowieso niet in God gelooft. Verder moet er verschil mogelijk zijn, ook als het gaat om vrouw-in-het-ambt en lhbt. Wat is dat voor eenheid? Geen eenheid in de Waarheid. Integendeel, het is er volledig mee in strijd!

Ds. P. Roos, die menig keer in Bewaar het Pand zijn zorgen geuit heeft over ontwikkelingen in ons kerkelijk leven, schrijft: 'Het is voor Gods kinderen een levenszaak om Gods Woord hoog te houden. Ook al vatten zij alles niet in de beleving, toch erkennen en aanvaarden zij de gehele Bijbel als het Woord van God. Niet omdat zij alles begrijpen kunnen en omdat ze geen vragen hebben, maar omdat er grenzen zijn waarvoor we onherroepelijk halthouden, omdat we anders dynamiet leggen onder Gods Woord en het geloof. We zagen de tak door waarop we als kerk zitten'².

Er zal een keus gemaakt moeten worden. De Heere wil dat we één zijn (Joh. 17:21). Dat is volgens ds. J.H. Velema 'waarschijnlijk in de laatste halve eeuw de meest geciteerde Bijbeltekst; maar ook de meest verdraaide tekst'³. Inderdaad, er staat namelijk bij, dat Jezus Zijn Vader bidt: *Heilig ze in Uw Waarheid; Uw Woord is de Waarheid* (Joh. 17:17). Het gaat dus om een eenheid in Waarheid.

Verschillende keren is al gewezen op de noodzaak van verootmoediging en gebed. Dat is terecht! Alleen, daar mag het niet bij blijven, er zal ook in afhankelijkheid van de Heere gehandeld moeten worden. Niet de pauzeknop, maar de noodrem is nu nodig!

Volgens voorstanders van de vrouw in het ambt is 'uit elkaar gaan' naar buiten toe een blamage. De kerk wordt zo nóg ongeloofwaardiger en het is een blokade voor buitenkerkelijken. We moeten elkaar vrijlaten. Het gaat toch om de verzoening? Wordt zo de indruk niet gewekt dat de kerk discrimineert?

¹ Dr. P.F. Bouter, *Mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. Over man, vrouw en ambt*, p. 11

² Ds. P. Roos, *Bewaar het Pand*, 25-9-1997, p. 7-9

³ Ds. J.H. Velema, *Tussen klem en knoop*, 1967, p. 36

Maar, welk beeld geven we dan van onze God? Zeker zal de liefde bepalend moeten zijn, ook als het gaat om kiezen, maar het gaat wel om liefde als samenvatting van Gods wet: God liefhebben boven alles, en de naaste als jezelf. Het gaat om de trouw aan Gods heilig Woord! Wat niet naar dat Woord is, zal geen dageraad hebben (Jes. 8:20).

Het Woord van God recht snijden, houdt méér in dan zeggen dat Gods Woord bron en norm voor ons is. Het moet blijken uit de keuzes die we maken op theologisch en ethisch gebied. Dr. P. Boonstra schrijft: ‘... als alle interpretaties mogelijk zijn, dan bestaat er geen waarheid meer. En als je zegt dat er geen waarheid bestaat, dan werk je eraan mee dat de Bijbel gezien wordt als nepnieuws’⁴.

Als onze kerken niet duidelijk de juiste keus maken, geven ze daarmee aan niet meer te staan op de grondslag van Schrift en belijdenis! Het is delen *of* helen. Ik hoop, dat het zal zijn *helen* in deze zin, dat de voorstanders van opening van de ambten voor de vrouw zullen inzien, dat wat zij voorstaan niet de weg is, die Gods Woord ons wijst.

Als dat niet het geval is, zal het worden: delen *en* helen. Het meerderheidsrapport stelt de GS voor uit te spreken, dat de classes conform art. 44 K.O. geduldig en in liefde het gesprek moeten aangaan en waar nodig vermaan dienen toe te passen bij kerken die op het gebied van ‘vrouw en ambt’ eigen wegen gaan. En wanneer zij volharden in hun eigen weg en in het verwerpen van kerkelijke vermaningen op dit punt,

zij de weg van art. 79 en 80 K.O. moeten gaan, omdat een kerkenraad door een dergelijke houding de eenheid van het kerkverband feitelijk verbreekt.

Dat is iets wat met pijn en verdriet vervult, maar het is medicinaal bedoeld, namelijk met het oog op *hel*ing.

Wat zou de samenwerkende gemeentes kunnen weerhouden om in de huidige situatie te kiezen voor het kerkverband waar men elkaar in deze vrijlaat en waar men al voor de helft deel van uitmaakt? Zeker nu verschillende gemeentes er al voor gekozen hebben om zich niet te houden aan de besluiten van onze kerken! Als de geschiedenis van onze kerken hen weerhoudt, waarom wordt dat nog van belang geacht? Of zit het vast op de naam van ons kerkverband? Die is mooi, maar er zijn meer goede namen mogelijk. Als dit het niet is, wat kan het *dán* zijn?

Ten slotte, er is sprake van een ziekmakend virus, ernstiger dan welke mutatie ook van het coronavirus. Genezing is er alleen op de intensive care van de hoogste Geneesheer onder de beademing van de Geest der Waarheid. De Koning van de Kerk heeft veelbelovende Namen: *Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vrededorst!*

De Kerk is een heilige *Katholieke* Christelijke Kerk, van alle tijden en alle plaatsen. Een Kerk, die belijdt: *Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht voor mijn pad.* En een Kerk die bidt: *Open mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw wet* (Ps. 119:105.18).

⁴ Dr. P. Boonstra, *Hoe lezen we de Bijbel*, p. 49

Ds R. Kok

BOEKBESPREKINGEN

John Flavel, Om zondaars te bevrijden, 104 blz., paperback, € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 6869.

Het boekje bevat 49 overdenkingen voor de lijdensweken, samengesteld uit de werken van Flavel door J. Kranendonk- Gijssen. Flavel leefde van omstreeks 1630 tot 1691. De zeven kruiswoorden worden ook genoemd. Het eerste kruiswoord luidt: ‘Vader, vergeef hen hun, want zij weten niet wat zij doen.’ Enkele regels van Flavel geven we door (blz. 57): “Voor wie bad Christus om vergeving? Voor de mensen die Hem met hun vuile handen zojuist hadden gekruisigd. Zij deden het ergste wat iemand ooit heeft gedaan! Ze vergoten het onschuldige bloed van de Zoon van God. En wat deed Christus? Hij bad om de grootste weldaad voor de grootste zondaren.”

Maarten Luther, Machtige Arm, Lijdende Knecht, 149 blz., gebonden, € 17,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 7323.

In dit boekje is Luthers commentaar op Jesaja 53 opgenomen. Het boekje telt in het latijn ongeveer 60

bladzijden. Luther gaf in 1544 deze colleges over Jesaja 53, hij was toen 60 jaar. Dit boekje is nu voor het eerst in het Nederlands vertaald en uitgegeven. De inleiding geeft veel informatie over Luther en zijn theologie. We lezen op blz. 22 dat Luther gebruik maakt van de exegetische methode van de oude kerk en van de middeleeuwen: de letterlijke betekenis, de tropologische betekenis (betekenis voor de individuele mens), de allegorische en de anagogische (gaat over de toekomst) betekenis van de tekst. Op blz. 23 lezen we dat voor Luther de letterlijke en tropologische betekenis de belangrijkste zijn. “Christus is de letterlijke, historische betekenis van de Schrift, en zeker geldt dit inzicht voor Jesaja 53. Maar onmiddellijk daaraan verbonden is voor Luther de tropologische betekenis van de tekst, die ons aanzegt hoe wij als christenen moeten leven.” Tenslotte geven wij enkele regels door van blz. 119 over Jes. 53:10. “God liet het toe en wilde dat dit zou gebeuren. Waarom? Opdat Hij een slachtoffer voor ons zou zijn. God wilde de kop van de slang vermorzelen (Gen. 3:15), dat is, het rijk van de duivel, de zonde en de dood verwoesten, om het Rijk van gerechtigheid, zaligheid en eeuwig leven op te bouwen. Dit was de wil

van God, met het doel voor ogen is dit alles gebeurd, omdat God geen behagen schept in ongerechtigheid, zonde en dood, maar in gerechtigheid, geloof, enzovoorts. God stelt behagen in dit uiteindelijke doel en daarop had Hij het oog. De Heere wilde het en had er behagen in om Hem te verbrijzelen.”

Jaco Slobbe, Is het wel echt? De Toetssteen van Van der Groe vereenvoudigd, 249 blz., gebonden, € 18,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 80 8718 6913.

Ds. Theodorus van der Groe (1705-1784) schreef het bekende boek 'Toessteen van ware en valse genade.' Daarin beschrijft hij de verschillen tussen een waarzaligmakend geloof en een geloof dat niet echt is. De toetssteen is de Bijbel. Als leidraad gebruikt Van der Groe de Heidelbergse Catechismus. Jaco Slobbe heeft het boek van Van der Groe vereenvoudigd in vraag en antwoord. Zelfonderzoek is altijd nodig. De vereenvoudigde weergave kan hierbij dienstbaar zijn en ook een opstapje zijn om het oorspronkelijke boek van Van der Groe ter hand te nemen. We lezen op blz. 21 "Hoe moet je te werk gaan bij het onderzoeken van jezelf? Gods Geest geeft in de Bijbel een orde aan: ellende, verlossing en dankbaarheid. Er is verschil in Gods leiding. Er zijn mensen die een meer wettische leiding krijgen, terwijl anderen juist een evangelische leiding ervaren. Vergeet echter niet dat de drie stukken van ellende, verlossing en dankbaarheid de vastgestelde orde van de Heilige Geest zijn. Gods wegen in het bekeren en bewerken van mensen kunnen verschillend zijn, maar ze gaan niet tegen deze orde in."

John Cotton, De weg ten leven, 558 blz., gebonden, € 29,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 7019.

De Engelse puritein John Cotton (1585-1652) week in 1633 uit naar Amerika. Op werkdagen hield hij Bijbellezingen. Vier verhandelingen over de bekering of de weg ten leven zijn nu voor het eerst vertaald in het Nederlands. De ondertitel luidt: 'Gods weg en wijze om de ziel te brengen, te houden en voort te laten gaan op de weg van leven en vrede.' De vier delen van het omvangrijke en inhoudsrijke boek zijn: Het uitstorten van de Geest (Zacharia 12:10-11). De dodelijke wond van de zonde (Handelingen 2:37). De opdracht van de christen (Spreuken 4:23). Het leven des geloofs (Galaten 2:19-20). Cotton schrijft in het tweede deel van zijn boek uitgebreid over het doorsteken van het hart. Op blz. 212 treffen we de volgende stelling aan: "Het doorsteken van het hart wordt uitgewerkt door het horen van Gods Woord, toegepast in de overtuiging van onze ziel, zowel van onze persoonlijke zonden als van de grootheid en goedheid van die God tegen Wie wij deze bedreven hebben." Deze drie zaken worden nader uitgewerkt op de blz. 212 tot en met 225.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 21 april 2022. Kopij graag binnen donderdag 7 april 2022.

Goede Vrijdag en Pasen

Deze dagen liggen weer voor ons. De Heere zegene de prediking op Goede Vrijdag en Pasen. Hij make dode zondaren levend, Hij verlevendige wat ingezonken is en houde Zijn Eigen werk in stand en versterke dat bij klein en groot in de genade.

Ontmoetingsdag

zaterdag 23 april D.V. in Werkendam

Thema: Een zekere vertroosting in een onzekere tijd – n.a.v. 1 Petrus 1

10.30 uur:

ds. K. Hoefnagel: Een zekere verlossing – vers 18-19

ds. J.M.J. Kieviet: Een zekere verzekering – vers 23-25

14.00 uur:

Ds. J. de Bruin: Een zekere heiliging – vers 15-16

Ds. A.J.T. Ruis: Een zekere bewaring – vers 5

Generale Synode

In de week na Pasen zal D.V. de Generale Synode bijeenkomen. Laten we bidden voor de afgevaardigden om wijsheid van Boven om te mogen blijven bij uitspraken die gebaseerd zijn op Schrift, belijdenis en kerkorde.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechthzienden). Tel. 0341-565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 30,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 36,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Bidstond 18 april aan de vooravond van heropening synode

Oproep

van de roepende kerken van de GS 2019
om gezamenlijk te bidden voor de eenheid
van de Chr. Geref. Kerken

op maandag 18 april 19.30 uur in de Grote
Kerk van Dordrecht, Lange Geldersekaade 2,
Dordrecht.

In de bidstond gaan voor de predikanten:
ds. R. Jansen en ds. A. van der Zwan.

Meebidden kan via de livestream van
youtube CGK Dordrecht-Centrum.

**U wordt van harte uitgenodigd door de
Christelijke Gereformeerde Kerken
Dordrecht-Centrum en Dordrecht-Zuid.**

Parkeren Weeskinderdijk (gratis) of
parkeergarage Spuihaven (betaald).

Nadere informatie? Bel 06-22035833.



CGK

christelijke gereformeerde kerken



VAN STAVEREN

begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Unieke begeleiding
bij autisme



Op zoek naar levensbegeleiding voor uzelf of uw kind?

Welcura biedt (woon-)begeleiding bij
autisme voor jong en oud.

Kijk voor meer informatie op
welcura.nl

Wij zoeken nieuwe collega's!
Bezoek onze website voor alle vacatures.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

Voor uw belijdenisgeschenk, uw naam of tekst in schoonschrift.

Ik doe het voor u.
Contact met Paulina "Kalligrafie"
tel. 0184-652938.